

Аналітичний огляд роботи митниці

№13
ЖОВТНЯ 2025

Ключові новини

Мінфін розпочав громадські консультації щодо проєкту нового Митного кодексу України.

Для цього створили спеціальну робочу групу з 15 представників бізнесу, яка обговорює ключові елементи майбутнього кодексу — авторизації, митну вартість, перехідні періоди, статус митниці як правоохоронного органу та інші важливі положення.

Прийняття нового Митного кодексу є необхідною умовою для імплементації законодавства ЄС у межах розділу 29 «Митний союз». Також проєкт кодексу було направлено на розгляд Єврокомісії.

Українські виробники сої та ріпаку зможуть не платити вивізне мито: створили спеціальний механізм

З жовтня Кабінет Міністрів ухвалив постанову № 1256. Ця постанова передбачає, що експортер-агровиробник має подати експертний висновок Торгово-промислової палати для звільнення від вивізного мита на сою і ріпак, (ст. 1-1 Закону України «Про ставки вивізного (експортного) мита на насіння деяких видів олійних культур»). Такий висновок оформлюється на кожну окрему партію експортованої продукції.

Держмитслужба інформує, що з моменту запровадження експортного мита українські аграрії вже експортували понад 1 млн тон соєвих бобів та насіння ріпаку.

Прийнято за основу проекти Законів України про внесення змін до Митного та Податкового кодексів України щодо компенсації інвестицій через податки (реєстр. [№ 13414](#), [№ 13415](#)).

Законопроекти зокрема передбачають, що компанії, включені до спеціального Реєстру інвесторів у сфері переробної промисловості, зможуть ввозити обладнання без сплати ввізного мита та ПДВ (до трьох років). Також їх можуть звільнити від податку на прибуток — до десяти років від початку виробництва, а місцева влада зможе повністю або частково звільняти такі компанії від сплати земельного податку та орендної плати за державні чи комунальні землі.

Євроінтеграція

З 1 листопада 2025 року Республіка Молдова та Чорногорія стали повноправними членами Конвенції про процедуру спільного транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами.

Від цієї дати митні органи обох країн можуть виступати як митниці відправлення та митниці призначення під час переміщень товарів за процедурою спільного транзиту. Це означатиме, що перевезення вантажів у сполученні між Україною та згаданими вище державами може здійснюватися з використанням європейської транзитної системи NCTS.

Наразі Конвенція NCTS охоплює 38 країн-учасниць. Україна приєдналася до Конвенції 1 жовтня 2022 року.

Єврокомісія відзначила прогрес України в імплементації європейського законодавства за розділом 29 «Митний союз». Проте відзначаються затримки в інституційній реформі митної служби та необхідність більших зусиль у сфері боротьби з корупцією на митниці.

Реформа митної адміністрації

Держмитслужба затвердила професійний стандарт «Інспектор митний».

Документ визначає вимоги до компетенцій, знань, умінь і навичок посадових осіб митних органів, необхідних для ефективного виконання службових обов’язків відповідно до найкращих міжнародних практик.

Сприяння торгівлі

У жовтні 2025 року 3 підприємства отримало статус АЕО (АЕО-С). Статус АЕО-Б цього місяця не отримало жодне підприємство. Тепер в Україні 102 підприємств зі статусом АЕО-С і 5 підприємств одночасно зі статусом АЕО-С і АЕО-Б .

Кількість заяв, поданих на отримання статусу АЕО збільшилася у порівнянні з жовтнем 2024 року (13 заяв у жовтні 2025 року, 3 заяви у жовтні 2024 року).

У жовтні 2025 року продовжує зростати кількість наданих спрощень. Спрощення отримали 18 підприємств, (так само як і у вересні). При цьому було надано 7 транзитних спрощень.

У жовтні спостерігалось істотне збільшення заяв на отримання спрощень – 81 заява (для порівняння, у жовтні 2024 року було 27 заяв на отримання авторизацій).

Інтерес бізнесу до отримання спрощень зростає.

Найпопулярніше спрощення для бізнесу у жовтні — «загальна гарантія» (7 наданих спрощень). Це спрощення дозволяє оформити гарантію (забезпечення сплати імпорتنих податків) на декілька зовнішньоекономічних операцій одночасно. Це початковий крок для отримання гарантії зі зменшенням розміру забезпечення або навіть звільнення від гарантії. Це спрощення дозволяє зекономити час і кошти на гарантіях.

У жовтні 2025 року кількість транзитних операцій збільшилася порівняно з вереснем: у напрямку вивезення на 9% (з 9,5 тис. декларацій до 10,3 тис.), а у ввезенні – на 17% (з 7,4 тис. до 8,6 тис.). Водночас у порівнянні з жовтнем 2024 року кількість операцій істотно зросла як за напрямком ввезення (майже в 3 рази), так і за напрямком вивезення (в 1,6 раз).

Кількість оформлених декларації Т1 стабільно зростає в обох напрямках.

Нагадаємо, NCTS – це IT-інструмент, який технічно дозволяє бізнесу використовувати єдину митну декларацію з єдиною гарантією для переміщень між 36 країнами-членами Конвенції про процедуру спільного транзиту.

Дані зовнішньої торгівлі

У жовтні 2025 року Україна експортувала товарів на **\$3,72 млрд**, що на \$0,17 млрд менше (або на 4%), ніж у жовтні 2024 року.

Найбільше у жовтні 2025 року експортували:

- оняшникову олію - \$ 0,46 млрд;
- пшеницю — \$ 0,32 млрд;
- кукурудзу – \$ 0,2 млрд.

Головні країни-імпортери українських товарів:

🇵🇱 Польща — **\$0,5 млрд**

🇩🇪 Німеччина — **\$0,24 млрд**

🇮🇹 Італія — **\$0,21 млрд**

Загальні обсяги імпорту

7,6
млрд \$

з них оподатковуваного

5,9
млрд \$

Порівняння з аналогічним періодом
2024 року

+1,4
млрд \$

з них оподатковуваного

+1,04
млрд \$

Протягом жовтня 2025 року Україна імпортувала товарів на загальну суму **\$7,62 млрд**, що на \$1,4 млрд більше, ніж у жовтні 2024 року (\$6,2 млрд).

Оподатковуваний імпорт склав \$5,9 млрд (78% від загального обсягу), тоді як у жовтні 2024 року цей показник становив \$4,9 млрд (79% від загального обсягу).

Податкове навантаження на одиницю ваги оподатковуваного імпорту збільшилось на

1,8% (з 0,511 \$/кг до 0,521 \$/кг).

Торгівельне сальдо погіршилося з -2,31 млрд дол. у жовтні 2024 року до -3,9 млрд дол. у жовтні 2025 року.

Найбільше у жовтні 2025 року імпортували:

- Нафтопродукти - \$ 0,67 млрд;
- Легкові автомобілі — \$ 0,65 млрд;
- Інші товари — \$ 0,61 млрд;

Головні країни, з яких імпортувалися товари до України в жовтні 2025 року:

 Китай — **\$1,84** млрд

 Польща — **\$0,73** млрд

 Німеччина — **\$0,59** млрд

Виконання індикативів

Стан виконання індикативних показників

Обсяги
надходжень
(факт):

67
млрд грн

Загальний розмір
доведеного
індикативу (план)

74,4
млрд грн

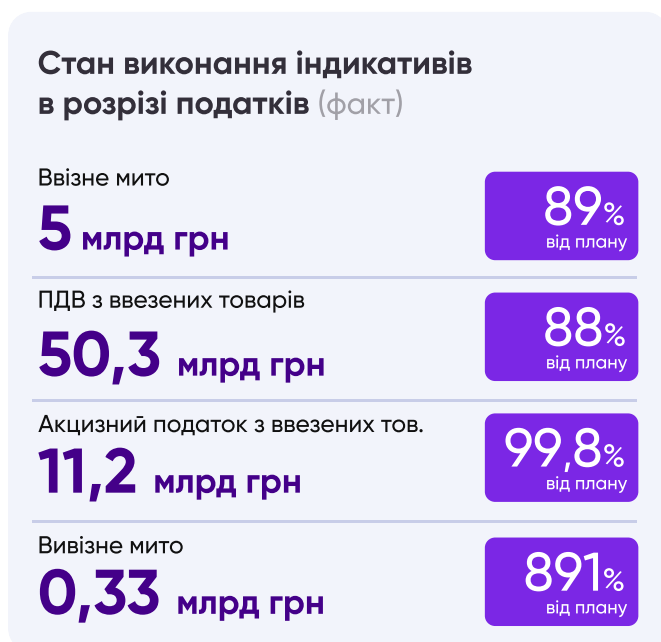
Процент
виконання:

90%

У жовтні 2025 року митниці встановили найвищі індикативні показники з початку року (74,4 млрд грн).

Однак незважаючи на те, що надходження від збору податків також були рекордними від початку року, сягнувши 67 млрд грн, досягнути індикативного показника не вдалося (90% від доведеного показника).

У порівнянні з жовтнем 2024 року (54 млрд грн), фактичні надходження у жовтні 2025 року зросли на 13 млрд грн. За даними Держмитслужби, надходження митних платежів у січні-жовтні 2025 року порівняно з січнем-жовтнем 2024 року збільшилися через імпорт:

У жовтні 2025 року, митні надходження досягли індикативних показників Мінфіну тільки за вивізним митом.

Але збори цього податку є незначними та істотно не впливають на виконання загального індикативного показника.

Найвищий відсоток виконання планових показників за акцизним податком з ввезених товарів — 99,8 %. За вивізним митом та ПДВ було зібрано 88 % і 89% від запланованого відповідно.

Істотно зросли збори вивізного мита. З вересня в Україні почало діяти вивізне мито на сою та ріпак, що суттєво вплинуло на збори цього податку.

Держмитслужба пояснює труднощі з виконанням плану насамперед невідповідністю очікуваного валютного курсу, закладеного в бюджеті (41,60 грн замість 45 грн за долар). Тільки невідповідність курсу пояснює недобір податків

від початку року у **43,9 млрд грн**. Також суттєво впливає зростання наданих податкових пільг.

Держмитслужба пояснює труднощі з виконанням плану насамперед невідповідністю очікуваного валютного курсу, закладеного в бюджеті (41,60 грн замість 45 грн за долар). Тільки невідповідність курсу пояснює недобір податків від початку року у **43,9 млрд грн**. Також суттєво впливає зростання наданих податкових пільг.

Надано пільг (умовно нараховано)		
→ 	Ввізне мито	6,1 млрд грн
	ПДВ з ввезених товарів	15,3 млрд грн
	Акцизний податок з ввезених товарів	6,6 млрд грн
← 	Вивізне мито	0,8 млрд грн

- товари оборонного призначення – 11,9 млрд грн;
- імпорт у межах угод про вільну торгівлю – 4 млрд грн;
- електромобілі – 2,5 млрд грн;
- товари для відновлення та ремонту енергетичної інфраструктури – 2,3 млрд грн.

У порівнянні з жовтнем 2024 року сума наданих пільг збільшилася на 7,2 млрд грн.

У жовтні продовжило зростання обсяг пільг для електромобілів (на 0,5 млрд грн у порівнянні з вереснем). Від початку року держава недоотримала через них 14,5 млрд грн.

Головний постачальник електроавтомобілів в Україну – Китай.

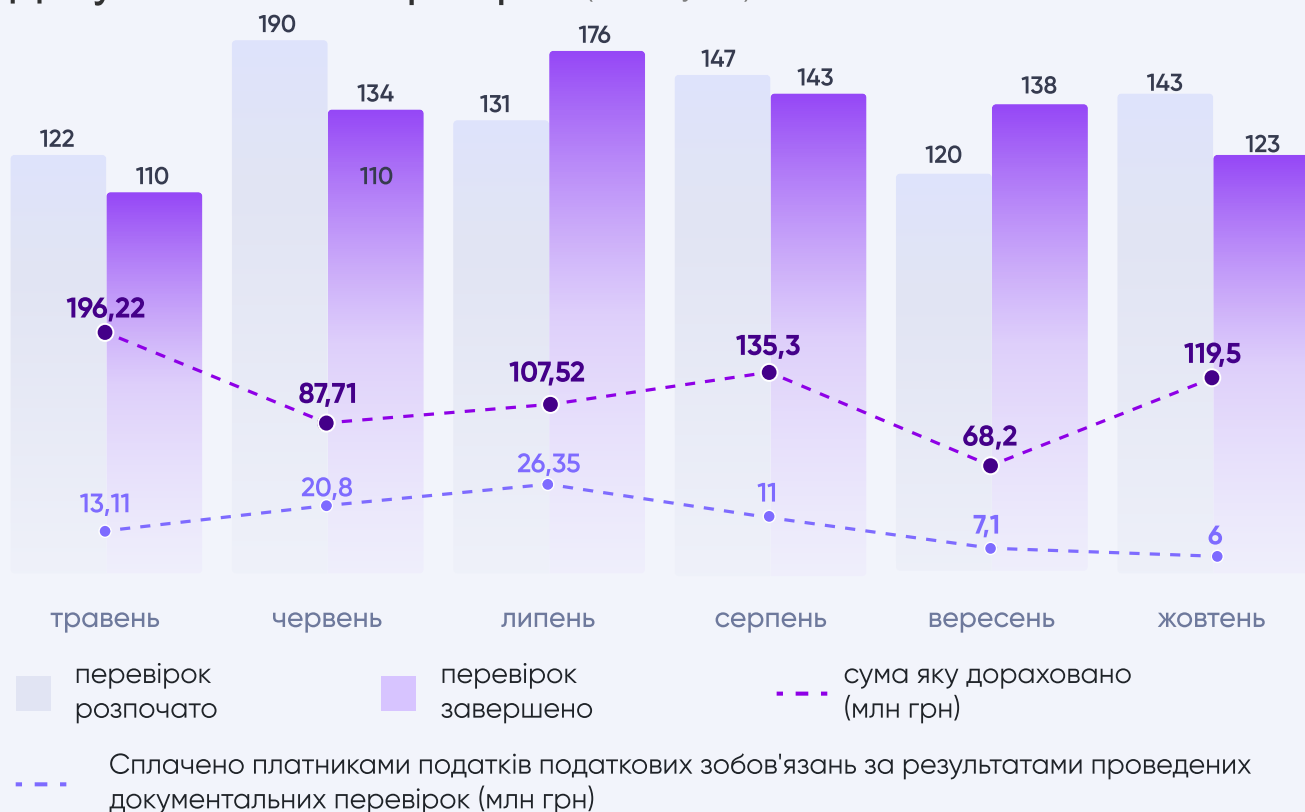
У жовтні обсяг наданих пільг склав **28,8 млрд грн**. Для порівняння сума податкових пільг склала 43% від загальної кількості проадміністрованих митницею податків.

Найбільші суми пільг надані у жовтні 2025 року:

- підакцизні товари, ввезені як сировина (переважно тютюн) – 6,6 млрд грн;

Реалізація контрольних функцій митниці

Документальні перевірки (пост-аудит)

Скоротилася кількість документальних перевірок. У порівнянні з жовтнем 2024 року (169) у жовті 2025 року було розпочато на 26 перевірок (143) менше.

Сума донарахувань також скоротилася з 283 млн грн у жовтні 2024 року до 120 млн грн у жовтні 2025 року.

До бюджету фактично сплачено лише 6 млн грн або 5% донарахованих платежів.

Добровільно (тобто без проведення перевірок) бізнес доплатив 20,3 млн грн.

У жовтні 2025 року митниці прийняли 107 **рішень про класифікацію товарів, що на 41 рішень менше, ніж у жовтні 2024 року**. Водночас сума донарахованих платежів за цими рішеннями також скоротилася на 45%.

Рішень про коригування митної вартості товарів у жовтні 2025 року було на 246 менше, ніж у жовтні 2024 року. Сума донарахувань при цьому на 11% менша, ніж у жовтні 2024 року.

Кількість рішень про коригування митної вартості

З початку року (шт.):

1 0 551

(+ 1018)

на суму (грн):

2,3 млрд

(+ 241 млн)

Кількість рішень про класифікацію товарів

З початку року (шт.):

11 69

(+ 107)

на суму (грн):

0,32 млрд

(+ 27 млн)

Аналіз даних Держмитслужби свідчить, що надходження від коригування митної вартості є основними додатковими надходженнями за результатами митного контролю.

Проте, додатково нараховані суми від коригування митної вартості за жовтень 2025 року становлять лише **0,32% від загальної суми стягнутих митницею**

податків. Значна частина цих рішень також оскаржується в судах, тому фактичні надходження до бюджету можуть бути ще меншими.

Отже, абсолютну більшість митних платежів в Україні платники податків сплачують добровільно. Тож донарахування за результатами митного контролю не завжди виправдовують ускладнення експортно-імпортних операцій.

Кількість порушених справ про ПМП

795

на суму:

247 млн грн

З них топ 3 статті за кількістю заведених справ (шт/грн):

* Сума несплачених митних платежів

У жовтні 2025 року митниця зафіксувала 795 порушення митних правил (ПМП) на суму **247 млн грн.**

Основну частку становлять дії, спрямовані на неправомірне звільнення від сплати митних платежів (ст. 485 МКУ, справ на 71,6 млн грн) та недекларування товарів громадянами (ст. 471, справ на 4,1 млрд грн).

У жовтні 2025 року митницею було розглянуто 339 справ про порушення митних правил, накладено штрафів на

2,3 млн грн, сплачено – **5,9 млн грн.**

До суду передано 616 справ на 0,5 млрд грн. Судами накладено штрафів на суму 296 млн грн, конфіскацію застосовано на суму 258 млн грн.

Середній час митного оформлення* (хв.)

Імпорт

139

(випуск у вільний обіг)

Експорт

61

(вивезення)

Здійснено пропуск транспортних засобів через кордон (тис.):

803

* з урахуванням митних декларацій, по яким надано відмову

У жовтні 2025 року тривалість митного оформлення товарів при імпорті зменшилася порівняно з жовтнем 2024 року на 3 хвилини (149 хв проти 142).

Час оформлення експортної декларації істотно скоротився – 61 хв у жовтні 2025 року проти 95 хв у жовтні 2024 року.

Будьте в курсі усіх новин

Підписатися на дайджест

[Архів дайджестів](#)